

IZHAJA VSAK DAN

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poročnice štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Ša. Petru, Peskojki, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. števila. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 4 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih razvodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč.“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne odziva. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto: Krun 120, za pol leta Krun 60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepraznovana pisma se ne sprejemajo in nekepal se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik komercialni list „Edinost“. — Natilnita Tiskarna „Edinost“, vpleana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Poštne-hranilnični račun štev. 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Zdravstveno stanje zunanjega ministra grofa Aerenthala.

DUNAJ 14. O položaju ministra zunanjih zadev grofa Aerenthala je bil izdan sledeči komunik: Stanje obolenosti, ki, kakor znano, že dlje časa trpi na levkarniji, je prej ko slej zelo resno. Bolniku teče neprenehoma kri iz nosa, ušes, ustne slepne kože in iz kože. Stopnja pomanjkanja in bolne sestave krvi je zelo znatna. S tem je močno oškodovano delovanje srca, sprejemanje hrane in splošno stanje moči. Semorij je za sedaj prost.

DUNAJ 14. (Izv.) Zdravstveno stanje zunanjega ministra grofa Aerenthala se hujša od trenutka do trenutka. Popoldne se je bolnik večkrat onevestil in krvavitve se je tudi zopet ponavljala. Katastrofa je popolnoma neizogibna in jo je pričakovati prav kmalu. Danes je bil kot konzulent še poklican praški profesor dr. Jaksch.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 14. Na današnji seji državnega zbora je podpredsednik Scheidemann prečital pismo drugega podpredsednika Paascheja, v katerem mu isti sporoča, da polaga čast drugega podpredsednika. — Zbornica je potem prešla na volitev predsednika in drugega podpredsednika. Za predsednika je bilo oddanih 374 glasovnic, od teh 173 praznih, 193 se jih je glasilo na poslanca Kemp-a, 8 jih je bilo razcepljenih. Posl. Kemp je potemtakem izvoljen predsednikom. Po volitvi predsednika se je vršila volitev drugega podpredsednika. Oddanih je bilo 371 glasovnic, od teh 165 praznih, 195 se jih je glasilo na posl. Dove (napredna ljudska stranka), 12 glasovnic je bilo razcepljenih. Posl. Dove je volitev vsprejel.

Skupščina razpuščena.

BELIGRAD 14. Na včerajšnji seji skupščine je prečital ministerski predsednik Milovanović kraljev ukaz, s katerim je skupščina razpuščena. Nove volitve so razpisane za dne 14. aprila in novoizvoljena skupščina bo sklicana na izredno zasedanje dne 15. maja. Staroradikalci, ki so ustali s sedežev, so zaklicali: Živio kralj!, dočim so narodnjaki in naprednjaki sedé poslušali čitanje kraljevega ukaza.

Francoska zbornica.

PARIZ 14. Zbornica je s 452 proti 73 glasovi vsprejela flotni program.

Izpremembe v skupnih ministrstvih.

DUNAJ 14. (Izv.) V poučenih krogih se zatrjuje z vsoto gotovostjo, da postane naslednik grofa Aerenthala v ministrstvu zunanjih zadev sedanji skupni finančni minister baron Burian, z isto gotovostjo pa se tudi zatrjuje, da prevzame mesto barona Buriana v skupnem finančnem ministrstvu sedanji tržaški namestnik knez Hohenlohe.

Kot naslednika kneza Hohenloheja na tržaškem namestništvu imenujejo z vsoto gotovostjo sekcijnega načelnika barona Friesa, z druge strani pa šlezjskega deželnega predsednika grofa Maksa Coudenhove. Imenovanje enega teh dveh je baje že izvršeno, samo da še ni proglašeno.

Finančni odsek.

DUNAJ 14. (Izv.) Finančni odsek drž. zo ra je sklican k seji v ponedeljek, dne 19. t. m. Na dnevnem redu je generalna debata o vladnih predlogih finančnega zakona.

Ban Cuvaj ni bil sprejet pri prestolonasledniku.

ZAGREB 14. (Izv.) Ban Cuvaj je bil pred nekaj dnevi na Dunaju, da napravi nastopno vizito pri članih cesarske hiše. Kakor poročajo z Dunaja, prestolonaslednik Franc Ferdinand ni hotel sprejeti Cuvaja, kar ni posebno dobro znamenje za bana.

Poveljnik mornarice na inspekciji.

PULA 14. (Izv.) Poveljnik mornarice admiral grof Montecuccoli pride prihodnje dni v Pulo, da bo inspiciral vojno mornarico in še posebno nove bojne ladje, ki se nahajajo v stavbi.

Proti državni centralni zadrugi blagajni.

PRAGA 14. (Izv.) Kakor je znano, je vlada predložila v jesenskem zasedanju drž. zboru predlogo v zadevi ustanovitve centralne zadrugi blagajne na Dunaju. V današnji svoji seji je češki deželni odbor zavzel odločno nasprotno stališče napram tej vladni predlogi, ker jo smatra za škodljivo uspešnemu razvoju narodnega gospodarstva.

Avstrijski nadvojvoda odpotuje v Azijo. PRAGA 14. (Izv.) Nadvojvoda Karl Franc Josip odpotuje v kratkem za več mesecev v Azijo. To potovanje bo baje imelo popolnoma oficijalen značaj.

Volitve v kranjsko trgovinsko zbornico.

LJUBLJANA 14. (Izv.) Izid volitev v skupinah male in srednje trgovine niti še sedaj ni znan. Skrutinji se obavlja zelo natančno. Glasovnice so prešli volilci po pošti in so morali potrditi prejem z lastnoročnim podpisom na povratnem receptu. Ker mora volilec tudi glasovnico podpisati lastnoročno, mora volilna komisija sedaj primerjati pri vsakem glasu oba podpisa, kar daje ogromnega dela.

Zatrjuje se, da so Nemci oddali svoje glasove klerikalnim kandidatom.

Iz Kitajske republike.

LONDON 14. „Times“ poroča iz Nan-kinga z dne 13. t. m.: Cesarski edikti niso zadovoljili republikancev, ker ne vsebujejo pripoznatve pogodbe s provizorično vlado in iste sploh ne omenjajo. Narodna skupščina se bo jutri posvetovala o položaju in sklepa o svoji bodoči politiki.

DUNAJ 14. Kitajsko odposlanstvo je bilo že obveščeno o proglasitvi republike in razvije prihodnje dni republikansko zastavo.

Oficijelna naznanitev kitajske republike.

BEROLIN 14. (Izv.) Kitajski poslanik na berlinskem dvoru je danes po nalogu kitajske vlade oficijelno naznanil nemškemu zunanjemu uradu izpremembo kitajske monarhije v republiko.

Bivši ministrski predsednik pred sodiščem.

KRISTIJANIJA 14. (Izv.) Prihodnje dni se začne pred tukajšnjim sodiščem razprava proti bivšemu norveškemu ministrskemu predsedniku Loewenskioldu, ki je obtožen, da je prodal velike množine tuberkuloznega mleka.

Uspeh angleškega vojnega ministra.

BEROLIN 14. (Izv.) Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, je dosegel obisk angleškega vojnega ministra Haldaneja v Berolinu popoln uspeh. Med Anglijo in Nemčijo vlada sedaj popoln sporazum v zadevi Kitajske, v kateri bodete obe državi postopali popolnoma enako, in doseglo se je tudi popolno soglasje v zadevi zgradbe novih nemških bojnih ladij.

Odlikovanje angleškega ministra zunanjih zadev.

LONDON 14. (Izv.) Od oficijozne strani se poroča, da pomenja visoko odlikovanje ministra zunanjih zadev sira Edvarda Greya izrecno priznanje njegovi zunanji politiki. V političnih krogih se zatrjuje, da prevzame Grey najbrž v kratkem ministrsko predsedništvo, dočim pa dobi sedanji ministerski predsednik mesto lordkanclerja, ki je le nekako predsedstvo gosposke zbornice.

Anglija in Turčija v južni Perziji.

CARIGRAD 14. Kakor se govori, se med porto in angleškim poslaništvom nadaljuje pogajanja radi raznih vprašanj, tičočih se perzijski zaliv in drugih točkah basorskega vilajeta. Angleške konzularne straže v Basori ostanejo, da bodo celo ojačene.

Budimpešta 14. Ministerski predsednik

grof Khuen-Hedervary je danes predpoludne obiskal grofa Andrassyja in je imel z njim enourn pogovor.

Zagreb 14. Ban Cuvaj se je danes povrnil z Dunaja.

Nagy Karoly 14. Tiža je prodrla zatornice v Cscecsi in poplavila občino Tisza Körös z okolico vred.

Italijansko-turška vojna

Pesimistična sodba o položaju na Balkanu.

Črnogorski minister zunanjih stvari Gregorovič se je napram nekemu uredniku izrazil, da on ne deli optimističnega mnenja o položaju na Balkanu, temveč misli, da pride v kratkem nevihta nad Balkan. Italijansko-turška vojna je ustvarila nervozno atmosfero, ki bi utegnila prav lahko prinesiti iznenadenja. Mnoge poučene osebe sodijo, da se Turčija nahaja na predvečer vojaške diktature.

Turčija se pripravlja na daljne boje.

CARIGRAD 13. Neki danes objavljen uradni dekret dovoljuje vojnemu ministru proti naknadnemu odobrenju parlamenta kredit v znesku enega milijona funtov za slučaj izvanrednih dogodkov tekom leta 1912.

RIM 13. „Ag. Stefani“ poroča iz Derne od 11. t. m.: V minuli noči je sovražnik dvakrat z vsoto silo napadel našo južno fronto, bil je pa odbit. Sovražnik je imel 60 mrtvih in enega težko ranjenega. V velikem krogu se je našlo po tleh človeške ude. Na naši strani so bili trije vojaki ubiti, 22 pa ranjenih, med temi en častnik.

Kranjski deželni zbor.

LJUBLJANA 13. (Izv.) Na dnevnem redu današnje seje deželnega zbora je bila kot prva točka izprememba zakona o šolskem nadzorstvu. Prehod v specialno debato je bil sprejet z glasovi večine. V imenu nemške stranke je posl. dr. Eger predložil več izpreminjavalnih predlogov.

V imenu narodnonapredne stranke je povdarjal posl. Gangl, da so poslanci narodnonapredne stranke že leta 1909. stavili celo vrsto izpreminjavalnih predlogov, ki pa jih je večina odklonila vse, vsled česar je brezuspešno, da bi se govorilo še nadalje o stvari. Izjavil je v imenu poslancev narodnonapredne stranke, da se ne udeležijo podrobne razprave, ker večina noče upoštevati še tako utemeljenih predlogov. Pred glasovanjem so narodnonapredni poslanci zapustili dvorano, nakar je večina, odklonivši nemške izpreminjavalne predloge, sprejela zakon z nekaterimi klerikalnimi izpreminjavalnimi predlogi in resolucijami vred.

Nato se je nadaljevala razprava o deželnem proračunu, ki izkazuje po poročilu finančnega odseka skupne potrebe 6,603.326 K, pokritja pa le 2.594.512 K, torej primankljaja 4,008.814 K. Ta primankljaj se pokrje s 40 odstotno deželno doklado na neposredne državne davke izvemši osebno dohodnino in krošnjarsko pridobnino (1,500.000 K), 40 odstotno doklado na državno užitnino (480.000 K) in z naklado na pivo po 4 K od hektolitra (450.000 K), kar znaša skupaj 2,430.000 K. Nepokriti primankljaj 1,578.814 K naj se pokrije s kreditno operacijo, to se pravi z — dolgom. Obenem se dovoljuje deželnemu odboru revirement med posameznimi krediti za deželni muzej.

Odsek je predlagal več resolucij, med njimi resolucijo, ki naproša vlado, da država prevzame namestitvene stroške za orožništvo, resolucijo, ki zahteva preuredbo vseh kranjskih gimnazij v realne gimnazije, in resolucijo, ki naroča deželnemu odboru proučevanje razširjenja deželnega muzeja v svrhu namestitve stalne obrtne razstave.

V razpravi je temeljito govoril narodnonapredni poslanec Lenarčič, ki je povdarjal, da ima dežela okrog 20 milijonov dolga, dočim ves premočni in nepremični kapital dežele znaša le nekaj nad 9 milijonov in ima torej dežela okrog 10 milijonov čistega dolga, ki s primankljajem iz l. 1911. naraste na 12 milijonov. Povdarjal je, da narodno gospodarstvo nazaduje, ne pa napreduje, kakor je trdil dr. Krek. Vknjiženi dolgovi rastejo, živinoreja paša. Dekle hodijo z rokavicami in solčniki v izobraževalna društva, doma pa lačni prašiči krulijo. Obširno je govoril o vodnostavnih špekulacijah deželnega odbora in svaril pred njimi.

Ker je nekdo na galeriji močnejše zaploskal se je oglasil deželni glavar dr. Šusteršič:

„To je nesramnost! Galerija se mora vzdrževati vsakega izražanja čustev! Odrejam, da se dotičnik, ki je ploskal, takoj odstrani z galerije in ga izključujem z galerije za vse zasedanje!“

Govorila sta nato posl. dr. Pegan in Gangl, ta zlasti temeljito o učiteljskem vprašanju. Dotaknil pa se je tudi razveljavljanja dveh ljubljanskih mandatov in idrijskih razmer. Na to je bil že izvoljen v ustavni odsek namesto Gangla dr. Tavčar, nakar je bila seja prekinjena.

Po zopetni otvoritvi seje je najprej posl. dr. Lampe p. odgovarjal raznim predgovornikom, branil politični boj kot, se upiral temu, da bi deželni odbor dajal natančna pojasnila o podeljenih podporah, branil nadalje razveljavljanje dveh ljubljanskih mandatov in zagrozil, da bo deželnozbornska večina razveljavila tudi mandata trgovinske zbornice, ako bi ji narodno-napredna stranka vračala milo za drago pri volitvah v trgovinsko zbornico. Odgovarjal je tudi posl. Lenarčiču, toda s številkami pa le ni prišel na dan in je le zahteval, da zbornica brezpogojno zapu deželnemu odboru pri njegovih vratorlomnih špekulacijah.

Ko je nato posl. dr. Triller izjavil, da se narodno napredni poslanci v znamenje protesta proti postopanju večine, ki je nedostopna vsem argumentom pravičnosti, logike in pameti, ne udeležijo specialne debate, so narodno-napredni poslanci zapustili dvorano.

Medtem je bil sklenjen prehod v specialno debato, ki se je pričela takoj. Tu je posl. župnik Hladnik silno napadal orožništvo, češ da je pristransko napram pristajem SLS. Ostro ga je zavračal deželni predsednik in ga pozivljaj, naj imenuje imena, česar pa Hladnik di storil.

Proračun je bil z glasovi večine sprejet v specialni razpravi in z njim tudi nekatere resolucije, med njimi tri posl. dr. Trillerja v zadevi ljudskega šolstva, odklonjena pa je bila resolucija dr. Trillerja, da naj deželni odbor izkaže porabo dovoljenih podpor.

Sprejeti so bili nato nekateri manj važni predlogi glede naprave novih postaj na dolenski železnici, kjer vlak itak obstaja skoraj vsake tri minute, in nekaj gospodarskih predlogov. V nato sledeči tajni seji je bilo rešenih več osebnih zadev, nakar je glavar zaključil sejo.

LJUBLJANA 14. (Izv.) V današnji seji deželnega zbora je bilo na dnevnem redu poročilo o reorganizaciji pouka na kmetijski šoli na Grmi. Poročilo je bilo odobreno. Deželne štipendije na tej šoli so se izpre-nile v mesta z brezplačno oskrbo in se zvišala od 30 na 50.

Nato so bile sprejete nebitvene spremembe k lovskemu zakonu, pri čemer je naglašal posl. dr. Lampe, da spada lov pod deželno kulturo, v čemer pa so dežele avtonomne in mora vlada odobriti lovski zakon, kakor ga sklene deželni zbor. Sprejel se je predlog na ustanovitev „Gospodarske šole“ v letošnji jeseni, za kar se dovoli 3000 K. Končno je bil sprejet predlog glede na odškodnino za zgradbo kanalov, pri čemer je bilo naročeno deželnemu odboru, da sestavi narodnogospodarski program za daljšo vrsto let in sprejme vanj tudi električne centrale na vodno silo.

Prihodnja seja v petek.

Vprašanje slovenskih napisov

v Trstu in okolici, ali „Narodni svet“ za Trst — kje si?

(Dopis*).

I.

V „Edinosti“ od 9. t. m. čitam o lekarni v Barkovljah, ki je poleg v Trstu navadnih napisov na lekarnah: Farmacia — Apotheke — Pharmacie (francoski) — Dispensary (angleški!) — Farmakeion (grški!) dobila tudi slovenski napis. V Trstu nima nobena lekarna slovenskega napisa; a v okolici sta samo dve, ki imata poleg drugih tudi slovenski napis: to je lekarna na Opčinah in zdaj tudi v Barkovljah; posestnika obeh lekarn sta Laha. V tistem dopisu čitam, da je precej slovenskih obrtnikov in trgovcev, ki imajo samolaške napise — v sredini mesta! — o ne, — v Barkovljah, torej v skoro čisto slovenskem predmestju, kjer imajo obrtniki in trgovci do tri četrtine slovenskih ali vsaj narodno indiferentnih odjemalcev. Tudi v drugih tržaških predmestjih so ravno tiste razmere. O mestu samem bi bilo boljše, da ne govorim. Nadalje čitam v eni zadnjih števil „Soče“ in „Edinosti“, da imamo na tisoče ljudi, ki po gostilnah in kavarnah kritizirajo in mesarijo narodne voditelje ter njihova stremeljenja, a sami ne ganejo ni prsta na roki. Delavcev manjka — Tisoč jih govori — a dela skoro nobeden. Tako je. Pač ljudje, ki jim je namena stara nemška zafkrvalka:

Haag liegt am Meeresstrand,
Am Oberheim liegt Wesel;
Zum Bessermachen gehört Verstand,
Kritisieren kann jeder — Esel.

V človeški naravi je, da oni, ki je rojen ali že dalje časa biva v kakem kraju, — recimo za nas slučaj v Trstu, — da nima več oči, da vidi in ušes, da čuje. Kajti dozdeva se mu, da mora, kar je bilo prej in je — ostati na nedogledne čase, ker take so baje lokalne razmere. Tako mi Tržakani! Čisto drugih mislij je pa toliko in toliko tisoč Slovencev, ki prihajajo vsako leto iz vseh slovenskih pokrajin v Trst. Samo en slučaj naj navedem: nekoga slovenskega koroškega kmeta, ki ga je tudi privedel hlapon sej in gor, da vidi morje. Srečal sem ga slučajno ter ga vprašal, kako mu ugaja Trst? In rekel mi je: „Človek je v Trstu čisto zgubljen, vse laško, samo laško, sami laški napisi, slovenskega niti enega nisem videl. Čital sem po „cajtengah“ o volitvah v Trstu, čital sem, kako tam Slovenci napredujejo —, o ti peklenska go-lufija! Pri nas na Koroškem smo na boljšem!“ V tem je veliko resnice. Kdor je potoval po štajerskih nemških mestih ali pa po koroških nemških vaseh, mi pritrdi, da je tam v več krajih primeroma dosti več slovenskih ali pa dvojezičnih napisov, nego v Trstu. Kdo ima v Trstu, v sredini mesta, slovenski napis? Par bank, in nekaj pogumnih Hrvatov in Slovencev! Tu je zajec v grmu! Celo kavarna in

*) Da si mi ne bi podpisali te in one navedbe v tej razpravi, je vendar priobčujemo z željo, da bi naša javnost jela intenzivneje razmišljati o stvarih, ki se jih dotika ta dopis.

gostiina v "Narodnem domu" ima troježen napis: Restavracija — Ristorante — Restaurant! (Mi menimo, da je z velikim samoslovenskim napisom nad portalom jasno označen značaj tega doma. Op. ured.) Nadalje so ti napisi tako majhni, da je treba skoro mikroskopa, da ga čitaš. Vendar roko na srce! V Trstu in drugod že vrabci na strehi čivkajo, da so to slovenski lokali. Kaj pomaga in kaj se torej hoče prikrivati? Zagriženih Lahov in Nemcev itak ne prihaja, vsi drugi bi pa ravno tako zahajali v prodajalno, v hotel, v kavarno, itd., če bi jo dičila tudi le velika samoslovenska tabla z napisom: "Kavarna Balkan". O strahopetnost strahopetnostij! In ako središče mesta daja tako slabe izglede, kaj hočemo potem, (če smo pravičniki) zahtevati od malih ljudi v predmestjih. Kaj morejo, kaj hočejo ti torej? Posnemajo nas v središču mesta. Periferija posnema povsod središče, torej — naše samolaške napise!

Že prej sem omenil: kritizirati zna ali hoče skoraj vsakdo, a narodnih delavcev ni, izvzemši politike v ožjem pomenu besede.

Vendar analizirajmo bolj podrobno tržaške razmere, prerešajmo jih globoje. Na primer obrtnik, ki je prišel na novo v Trst, pozna le malo ljudi; kaj hoče? Živeti, vspevati hoče in devlje nad svojo prodajalnicu samolaški napis kakor vsakdo v Trstu. Recimo, da bi ta snel samolaški napis ter ga nadomestil s samoslovenskim. Lahji, vsaj kar je zagriženih, izostajajo in Slovenci — ne prihajajo, ker se Slovenci v tako velikem mestu veliko premalo poznajo med seboj — na novo došli obrtnik propada.

Primum vivere, deinde philosophari pravi Latinec; najprej živeti, potem šele slovenski napis, bi rekel za naš slučaj. Od obrtnika ali trgovca, ki je na novo došel, ki Slovencev ne pozna v zadostnem številu, od takega ne moremo zahtevati slov. napisa. To je ena plat.

Vendar pogledajmo globlje. Gospod Gorenjec n. pr. ima samoslovenske napise na svoji trgovini s papirjem. Imamo veliko drugih trgovin s papirjem, ki imajo samolaške napise.

Ali gre tem trgovinam bolje le zato ker imajo samolaški napis? A ne! Tudi marsikatera trgovina s samolaškim napisom komaj živi ali propada.

Torej samolaški napis tudi ne pomaga samoslovenski pa dostikrat ne škoduje, ali celo pomaga. To izmed 100 različnih trgovskih in obrtnih strok samo ena stroka, trgovina s papirjem. Izven trgovine s papirjem imamo le še par trgovin s piščanci, ki imajo tudi slovenski napis v središču mesta. — Manifestaturne trgovine nobene, trgovine jestvin nobene, krojačnice, čevljarne, modne trgovine nobene, trgovine s klobuki, s železnino itd. nobene. Kavarne nobene, ker mikroskopičnega napisa ne prištevam. Taki smo Slovenci v sredini mesta. — Naj so ti fakti še tako bridki in poniževalni za slovensko ime, treba vendar enkrat pribiti jih brez ovinkov — kakor so.

IZ HRVATSKE.

Manifestacija vseučiliščnikov. — Shod socijalnih demokratov prepovedan. — Demonstracije meščanstva. — Sličice. — Neizvedljive zaplene.

Zagreb, 13. februarja.

—C— Vseučiliščniki so danes zopet improvizirali shod v prostorih "Kola". Na shodu so razpravljali o dogodkih na Hrvatskem in o krvoprelitju v Pragi. Sprejeta je bila sledeča resolucija:

1. Zagrebška akademična mladina pozdravlja o priliki prelivanja krvi v Pragi svoje tovariše in protestira proti brutalnosti policije.

2. Zagrebška akademična mladina bo najustrajneje nadaljevala borbo proti madjarskemu eksponentu na Hrvatskem, bo pomagala preganjanju opoziciji, ter obljublja vsem narodnim strankam podporo v borbi proti banu.

3. Zagrebška akademična mladina se zahvaljuje vsem, ki so ji pomagali v njeni borbi, posebno domačemu in tujemu časopisju ter kolegam Hrvatim in Srbom na ostalih evropskih univerzah.

Po shodu so šli akademiki preko vseučilišnega trga, po Moravski in Preradovičevi ulici v Illico. Po poti so orili klici: Abcug Cuvaj! in klici proti režimu. Pri Kašičevem spomeniku je policija naglana di-jake.

Shod, ki ga je sklicala socijalno-demokratska stranka za danes zvečer, je policija prepovedala. Zato so socijalni demokrati hoteli obdržati v gostilni Matković zaupni sestanek z vabil. Policija je doznala za to in je napolnila lokal s policijskimi stražniki in detektivji! Socijalisti se pa niso dali premočiti s policijskimi prepovedmi. Ob 5. popoldne so krožili po mestu letaki, s katerimi so socijalni demokrati sklicavali za 1/2. uro shod v restavracijo "Kolo". Istodobno so dijaki sklenili, da se zberejo pred vseučiliščem.

Pred "Kolom" se je zbrala velika množica socijalne demokracije; a tudi "Kolo" je bilo zasedeno po policiji! Množica pa še ni izgubila poguma. Šla je pred gledališče ter je hotela obdržati shod pod milim nebom. No, policija je začela takoj razganjati zbrano množico. Medtem, ko je policija

uradovala pred gledališčem, so akademiki v družbi z drugim občinstvom udrl v Illico in na Jelačičev trg, od kjer so se demonstrantje, razdeljeni v posamezne skupine, napotili v postranske ulice.

V kratkem je bilo čuti po vsem mestu zaglušne krike in žvižganje. Krik in žvižganje je spremljalo pokanje takozvanih žabic, ki so jih demonstrantje metali na stražnike na konjih. Na nekaterih mestih je prišlo do ostrih spopadov med demonstranti in policijo. Na delu so bile sablje, palice in kamenje. Bilo je na vseh krajih po več ranjenec. V bolnišnico so se zatekali toliko demonstrantje, kolikor policaji z razbitimi glavami. V Gajevi ulici je okonjen stražar naletel na desetletno deklico in jo vdaril s sabljo po glavi. V isti ulici je poveljni stražar Jagić pritisnil nekega delavca ob zid in ga udaril trikrat s sabljo po glavi.

Demonstrantje so policijo na Gledališkem trgu napadli s kamenji. A ta napad je policija zakrivila sama, ker je zaprla ljudi, da se niso mogli ganiti. Ko je množica videla, da je obkoljena, se je zbrala klanja, ter je kakor besna navalila s kamenjem na policijo, ki se je morala umakniti. Danes so zaplenjeni vsi časniki, a po kavarnah zaplenba ni bila izvedena, ker se nahaja vsa policija na ulici.

Sestanek treh cesarjev?

Iz Petrograda prihaja vest, da se v kompetentnih ruskih krogih resno razpravlja o ideji, da bi se to leto sestali ruski car ter avstrijski in nemški cesar. Ker se ruska carska rodbina poda tudi letos na grad Friedberg, se to priliko porabi v to, da se določi sestanek med cesarjem Fran Josipom in ruskim carem. Car bi tje ali nazaj grede stopil na avstrijska tla, kjer bi se sestal z našim cesarjem. V Nemčiji bi se potem sestala ruski car in nemški cesar. Pravijo da so v Petrogradu na misel, da bi se ruski car in avstrijski cesar sestala, prišli zato, ker je bil veliki knez tako prijazno sprejet na Dunaju.

POZIV

na veliko skupščino svih trščanskih Hrvata za osnutak hrvatske pučke škole u Trstu.

Podpisana "Podružnica družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru" u Trstu zaključila je na svojoj dne 4. t. m. obdržavanoj redovitoj godišnjoj skupščini, da se u svrhu osnutka hrvatske pučke škole u Trstu sazove za dan 16. t. m. u društvenu dvoranu "Dalmatinskog Skupa" u Trstu, ulica Sanitá broj 16, veliku skupščinu svih trščanskih Hrvata. Početek u 8. sati na večer.

U tu svrhu obraća se ovime na sve u Trstu nastanjene Hrvate bez razlike na njihov staež, da mnogobrojno pohite na gornju skupščinu, na kojoj će se vijećati i zaključivati o životnom pitanju trščanskih Hrvata i njihove djece kojoj prijeti neizbježiva pogibelj, da se ne izgubi u moru tudjinstva.

Za odbor

"Podružnice sv. Cirila i Metoda za Istru u Trstu:

Ravnatelj: Tajnik: Prof. Matko Mandić, Dr. Fran Brnčić.

Domaće vesti.

Poroka. Gospod Andrej Oset, posestnik Tolstovrške slatine, se je poročil z gospico Miciako Urbančevom. — Bilo srečno!

"Piccolo" in humaniteta. V neki polemiki proti "Piccolu" in proti nam je "Triester Zeitung" opravičevala ustanovitev nemške šole za železničarje pri Sv. Andreju z ozirom na humaniteto. Z ustanovitvijo te šole da so hotele šolske oblasti le obvarovati otročiše dolgih poti na Lipski trg v tem zimskem času.

Danes se nočemo baviti s tem opravičevanjem v nemškem oficijoznem listu, ko smo že te dni povedali svoje mnenje o stvari. Zanima nas pa, da "Piccolo" v svojem odgovoru priznava veljavnost tacihi humanitarnih ozirih, češ, da so: apprezzabili — upoštevanja vredni....

Dragi čitatelj, nasloni se na kako steno, da ne padeš vzrak: "Piccolo" pa humaniteta, "Piccolo" pa usmiljenje z otročiji! Zapomnimo si, da je tisti "Piccolo", ki z vso brezsrčnostjo kamenenega srca goni mestne slovenske otročiše v okolico ukjub vsem neugodnostim krute zime, kljub mukam poletne vročine, kljub vsem nevarnostim velikega prometa velikega trgovskega mesta?

Zapomnimo si, da je to tisto glasilo iste stranke, ki je ledenim srcem skozi leta in leta odbijala mile prošnje naših Padričarov za ustanovitev slovenske šole in ni imela nikakega usmiljenja z otročiji, ki so morali v tisti burji, ki vihra po naši gornji okolici, hoditi uro daleč v šolo — tiste stranke, ki je, kakor v zasmeh, v poletnem času pošiljala komisije preprečevati se, ali res divja taka silna burja med Padričari in Bizovicami! In taki ljudje, ki si vedno tako krčevito zapirajo ušesa, oči in srca pred vsakim glasom humanitete, taki ljudje govorijo sedaj o ozirih humanitete do otročičev!!!

O, vemo dobro, od kod ta fenomenalna izpremembra pri "Piccolu" od absolutne brezsrčnosti k mehki do humanitete. In to

je ravno, kar nas ogorča in kar nam kaže te ljudi še trdovratneje. Trdosrčni, kruti, neobčutni do skrajnega cinizma so, dokler gre za slovenskega otroka. Sedaj pa požirajo neko človekoljubje, ker si proti nemški šoli ne upajo tako nastopiti, kakor nastopajo proti nam! S pozno humaniteto pokrivajo svoje strahopetnost, svojo — da nas bodo bolje umeli — vigliaccheria! Zapomnimo naj si, da so v svoji krutosti še vedno manje grdobni, nego pa v pozni strahopetnih hinavcev! Kdor ima na vesti toliko zločinov nasilja proti mladini naroda, ki noče družega, nego živet narodno in kulturno, naj nikar ne nastopa kakor glasnik humanitete!

Garnizijski večer. Sinoči je v gledališki dvorani "Narodnega doma" tukajšnji občinski zbor priredil svoj gledališki in plesni večer. Dvorana in vsi drugi prostori, ki so bili dani na razpolago, so bili nabit polni najodličnejšega občinstva večinoma iz vojaških, a tudi iz civilnih krogov. Prisotna je bila tudi njena jasnost namestnica princeza Hohenlohe, dočim se gospod namestnik radi odsotnosti iz Trsta ni mogel udeležiti. Udeležili so se načelniki vseh vojaških in civilnih oblast. Ne treba niti omenjati, da je množica krasnih damskih toalet nudila čarobno pestro sliko. Gledališki večer je vspel najslajnejše. Obe prireditvi — enodejanka "Enodneven poročnik" in Eyslerjeva opereta "Vera Violetta" — sta stali jako visoko nad nivojem diletantskih predstav, da-si so sodelovali le častniki in dame iz tukajšnje družbe. Zlasti glede dam so naravnost frapirale gospe Schlegl, Schäffer in Girometta, od gospodov pa g. Buchta, Lerch, Lenarduzzi; v prvi vrsti pa g. Habich, o katerem se lahko reče, da ni le izborni retuniran diletant komičnega žanra, ampak celo umetnik. Režiral je g. stotnik Loneck jako skrbno in razumno. — Opereto je dirigal g. kapelnik Teply z običajno spretnostjo.

Po gledališkem večeru je sledil jako animiran ples, ki je trajal v globoko noč.

Odhodnica Teplemu. Gosp. kapelnik Teply, ta izborni kapelnik 97. pešpolka, ki si je pridobil velikih zaslug tudi za naše kulturno življenje, je — kakor znano — anžežiran za kapelnika "Slov. filharmonije" v Ljubljani in odide v ponedeljek v svojo novo bivališče. V čast in zahvalo mu priredijo "Dramatično društvo" podružnica "Glasbene Matice" in "Slov. čitalnica" odhodnico v petek zvečer ob 8.30 uri v zgornji sobi restavracije "Balkan". Gostje dobrodošli!

Imenitna iznajdba! Pišejo nam: Občinski inženjer Paolina je izumil aparate za spiranje blata. Avtomobil, ki ga rabijo že par dni po ulicah, obeta, da bomo odlej rešeni onega neznosnega blata, ki je tako nadležno po mestnih ulicah. Aparat je prirejen tako, da moč, izpira in pometa ob enem.

Nam ni sicer znano, imajo li že po drugih mestih take ali slične aparate, in ako jih res nimajo, moramo častitati inženjeru Paolina in someščanom na ti iznajdbi.

Nadejam pa se, da mi ne poreče kdo, da sem italijanofil — ali pa celo, da je inž. Paolina — slovanofil radi tega priznanja, ki sem je napisal rečenemu gosp. inženjeru. Odin.

Uganka. — Pri katerem zavodu v Avstriji se ne znajo uslužbenca za napredovanje (avancement) od 1. januarja 1912?

— Pri "K" v avstrijskem jeziku.

Ples otrok, ki se vrši prihodnjo pustno nedeljo, zbujajo vedno več zanimanja in ni dvoma da bo ta prireditev jedna najlepših v tej pustni sezoni. Popraševanje po sedežih in ložah je veliko; ter je le malo več prostih Vstopnice, sedeže in lože ima v predprodaji jedino ga Bičkova v "Nar. domu". — Krasni predmeti za nagrade najlepše kostimiranim deklicam in dečkom so izložene v Slov. knjigarni g. J. Gorenjca v ul. Caserma.

Pustna nedelja bo dan naših malčkov a tudi odrasli bodo deležni krasne zabave. Čitalnica se je tudi ozirala na finančno stanje našega ljudstva, ter določila tako nizko vstopnino, kakršne ne nahajamo pri sličnih prireditvah drugorodcev; zato pa upamo, da vsak ljubitelj mladine rad prihiti na to lepo zabavo.

Najdeno. Na nedeljski plesni prireditvi v prostorih NDO ul. Sv. Frančiška Asiškega se je našla denarnica z majhno svoto denarja. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v nedeljo, dne 18. t. m. od 4. do 7. ure zvečer pri blagajni.

Znižane vozne za krmo in steljo. Doba veljavnosti 50%, znižanja cen za prevažanje krme in stelje po državnih in onih lokalnih železnica, ki jih obratuje država na svoji računi, v kraje, ki trpe pomanjkanje, je podaljšana do konca maja 1912. Gleda krompirja in koruze v namene krmjenja je doba določena do konca marca.

Odborova seja "Maticе Slovenske" bo danes, 15. februarja 1912 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva; 2. Zapisnik zadnje odborove seje; 3. Poročilo blagajnikovo o bilanci za 1911 in proračun za 1912; 4. Iz knjižnega odseka; 5. Matica in predlog o "Društvenem Domu" v Ljubljani; 6. Tajnikovo poročilo; 7. Slučajnosti.

"Slovenski Ilustrovani Tednik" št. 6. vsebuje: Revolucija na Kitajskem (5 slik); 40-letnica poroke in 70-letnica rojstva slov. skladatelja Srečka Stegnarja (2 sliki); razveljavljenje dveh mandatov ljubljanskih poslancev (3 slike): 1. Deželni dvor kranjski v Ljubljani, 2. A. Ribnikar in 3. Jos. Reiser; slovenski pisatelj Ivan Cankar; Član slov. dež. gledališča v Ljubljani: Josip Peček (2 sliki); "Rokodelsko bralno društvo" v Tolminu (4 slike); Skri-valnica. V romanu "V burji in viharju" je v tej številki tudi 1 slika. V malem listku je pa priobčena lepa črtica Kira Gotami, ki jo je spisal znameniti ruski pisatelj A. P. Čehov. Izmed člankov opozarjamo posebno na članka o Srečku Stegnarju in Ivanu Cankarju.

Naše gledališče.

Predsinočnjim so v ljubljanskem dežel-nem gledališču uprizorili Parmovo opereto "Caričine amazonke". Velik uspeh je imela priljubljena subretka gospica Thalerjeva v ulogi Helene Zurandov.

Prihodnjo nedeljo zvečer ob 8. uri bo imelo tržaško občinstvo priliko občudovati to ljubljeno ljubljanskega občinstva. Gospica Thalerjeva nastopi tudi pri nas v glavni ulogi Parmove operete

"CARIČINE AMAZONKE".

Ker je opereta dobro in skrbno pripravljena, nadejati se je popolnega užitka. Glas g. Thalerjeve je fino izšolan sopran, ki briljira tudi v opernih partijah.

Ta predstava bo v abonementu.

Vstopnice pri vratarici "Nar. doma".

Tržaška mala kronika.

Padel z vlaka. Sprevodnik južne železnice Ivan Longar, star 55 let, doma iz Kočevja, stanujoč v Ljubljani, je v predm-noli noči blizu Nabrežine padel z lokomotive tovornega vlaka. Pretresel si je močno možgane. Prvo pomoč so mu nudili na Nabrežini, odkoder so ga potem prepeljali v tukajšnje mestno bolnišnico.

Umrl vsled zastrupljenja z alkoholom. Sinoči ob 7. uri so našli v ulici Sv. Lazarja 62-letnega mesarja Caharija Lamprehta popolnoma pijanega. Odvedli so ga na policijo, kjer se je zgrudil mrtev na tla. Došli zdravnik je konstatiral, da je umrl nagle smrti vsled zastrupljenja z alkoholom.

Velika poštna tatvina. Predvčerajšnjem je iz vlaka, ki prihaja iz Maribora v Trst ob 2.20 popol. izstopil na južni postaji iz tretjega razreda deček, ki je vsled svojega negotovega vedenja vzbudil sum policijskega agenta. Le-ta ga je povabil, naj mu sledi v uradno sobo. Tu je rekel deček, da mu je ime Fran Matejčič, da je star 13, let, in doma iz Dolnje Gadobrave pri Litiji. Preiskali so ga in našli pri njem znesek 581 kron. Policijski pristav ga je vprašal, kje da je dobil ta denar in zakaj je prišel v Trst, na kar je deček odgovoril, da mu je oče naročil, naj gre v Trst, kjer naj izroči ta znesek nekemu stricu, ki da je tu mesar, a da je pozabil njegovo ime in naslov. Odvedli so ga v ul. Tigor, kjer je bil zopet zaslišan, a deček je ostal pri svojih trditvah.

Se le včeraj, ko ga je izprašal policijski komisar, je deček napravil sledečo iz-poved, ki ni še potrjena glede svoje resničnosti: Nahajal se je v noči dne 11. t. m. v hlevu župana občine Kresnic pri Litiji, ki je ob enem poštar. V hlev je prišel 16-letni Egidij Čokelj, ki prenaša pošto iz Velč v Kresnice. Tudi drugi dečki so prišli z njim. Čokelj je potegnil iz žepa omot, v katerem se je nahajal velik kup bankovcev. Te je kar razdelil med navzoče, in sicer Franu Petelinčku, staremu 14 let, Ivanu Krašovicu, staremu 12 let, Ivanu Sodlaku, staremu tudi 12 let in Matejčiču, vsakemu po 600 kron. Na to so se vsi pobrali v Ljubljano, kjer je Čokelj kupil še vsakemu po en "loden" in je na to ukazal Petelinčku, naj odide v Gorico, Krašovicu v Zagreb, Sodlaku v Kranj in njemu v Trst!! Tako je izpovedal deček.

Policijska oblast je takoj zaprosila potrebne informacije.

Loterijske številke, izžrebane dne 14. februarja:

Praga 77 82 59 55 12
Lvov 40 58 79 20 4

Koledar iz vreme. — Danes: Favstin muč. — Jutri: Julijana dev.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12.5° Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno, vet.

Vremenska napoved za Primorsko: Nestanovitno. Lokalne padavine. Malo hladneje. Severno vzhodni vetrovi.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico. Socijalni odsek. Danes ob 5.30 popoldne predava tov. F. pl. Kleinmayer v prostorih Slovenske trgovske šole (Acquedotto št. 20. I.) o bistvu socijalne ideje in socijalnega gibanja.

Pevski zbor Dramatičnega društva. Danes ob 8. uri zvečer pevska vaja za mešani zbor.

Sokolski pevski zbor. Danes ob navadni uri pevska vaja.

Openska Ciril-Methodova podružnica priredi na pustno nedeljo, dne 18. februarja plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer v

Sokolovi dvorani. Morebitni dobiček je v korist imenovane podružnice, torej za slovensko dečo.

Sentjakobska mladina sklicuje danes v četrtek ob 8. in pol zvečer skupen sestanek v gostilno „Konsumn. društva“ pri sv. Jakobu. Ker je ta sestanek pred plesom zadnji in nam je pretehtati in ukreniti še marsikaj važnega, je polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

Nar. del. organizacija.

— Centralni odbor „Narodne delavske organizacije“ sklicuje za jutri ob 8. zvečer sestanek odbornikov in zaupnikov vseh skupin v prostorih NDO ulica Sv. Franciška Asiškega št. 2, 1.

Gospodarstvo.

Delniška pivovarna „Adria“ v Trstu. Kakor smo že svoječasno poročali, pretvarja se Tržaška eksportna pivovarna in tvornica slada R. Liebman v Senožecah s sodelovanjem „Jadranske Banke“ v Trstu v delniško družbo s polno vplačanim delniškim kapitalom K 1.000.000.—.

Iz okusnega, ilustriranega prospekta, katerega je pivovarna izdala in vsakemu interesentu na zahtevo pripošlje, razvidimo, da je bila pivovarna v Senožecah ustanovljena leta 1820 od rodbine Dejak in da je ena najstarejših pivovaren na jugu naše monarhije.

Kraj za ustanovitev iste, je bil zelo srečno izbran, ker je tu dovolj izvrstne, kristalnočiste vode na razpologo in svež gorski zrak dopolnjuje samo ta, za dobro kakovost izdelka jako važni faktor.

Sedanji lastniki so pivovarno znatno razširili in so tudi, sledeč tehničnim iznajdbam na polju pivovarniškem, opremlili dotično z najmodernejšimi stroji in aparati.

S povečanjem in razširjenjem podjetja se je tudi produkcija piva znatno zvišala. Medtem, ko se je leta 1894. zvarilo le 2000 hektolitrov piva, se je v letu 1904 pridelalo že 17.000 hl in v letu 1911 se je doseglo že lepo število 35.000 hl; torej več kot desetkrat toliko kakor leta 1894, ko so prevzeli pivovarno sedanji lastniki. Senožško svetlo pivo (Regina á la Pilsen) in temno pivo zvarjeno po monakovskem načinu, je na jako dobrem glasu in se izvažajo v znatni meri tudi v inozemstvo, kjer se je radi delikatnega okusa in ker se dolgo drži, jako priljubilo.

Kakor se nam poroča, izkazuje bilanca za leto 1910/11, po znatnih odpisih toliko čistega dobička, da bi odgovarjal skoro 10% obrestovanju projektiranega delniškega kapitala in ker so odnosi za nadaljni razvoj pivovarne zelo ugodni, obeta se tudi v prihodnosti velika rentabilnost podjetja.

Lastniki pivovarne so prevzeli K 500.000 delniške glavice v prvotnih delnicah, od K 500.000.— prioritetnih delnic se je podpisalo privatnim potom K 200.000.—, ostalih K 300.000.— nom. dajajo koncesionari na javno subskripcijo, katera se vrši od 19. do 29. t. m. Opozorjamo na v današnji številki objavljeno vabilo na subskripcijo in pripominjamo, da sprejema Jadranska banka že od danes predprijave na imenovane delnice. Tozadavne tiskovine dobivajo se brezplačno na blagajnah Jadranske banke v Trstu, Opatiji, Ljubljani, kakor tudi pri „Hrvatski vjerskijski banki“ v Dubrovniku, Splitu, Šibeniku in Zadru.

Zakaj Avstrija ne dobi posojila na Francoskem? Ives Guyot, bivši delavski minister, danes predsednik zveze za svobodno trgovino, je, kakor pristaš svobodne trgovine, vedno grajal vplivanje vlade na nalaganje kapitala. To je, pravi on, star predsodek, ki ni še zginil. Svoj čas je bila Francoska vlada prepovedala celo delavcem iskati dela v tujemstvu. Anglija je na pr. leta 1843 prepovedala izvoz strojev. Ta prepoved se zove politika finančnega protekcionizma, ki se razlikuje v eni točki od industrijelnega protekcionizma. — Zadnji hoče sploh zabraniti uvoz iz drugih držav; finančni protekcionizem pa hoče prepovedati izselitev domačega kapitala v druge države.

Državniki, ki zahtevajo to zabranitev, se pozivljajo, da izposojeni kapital zamenjajo državne papirje, ki donšajo lepe odstotke. Finančnejni protektorji menijo, da oni, ki posojavajo denar, store s tem tuji državi ne samo dobroto, temveč — darilo. Pomisliti je, da ne posojuje vlada vlad, marveč so prebivalci, ki inozemski državi dovoljujejo svoj kredit. Oni sami imajo pomisliti, ali so uložili na trdno in gotovo svoj kredit ali ne. Ako je to dano, potem je le njih korist.

Ako si pa vlada hoče pridržati dovoljenje za ves kapital, ki se ga naklada doma ali v tujini, in glede uporabe istega posega vmes, potem prevzema ona garancijo in odgovornost za morebitne zgube, kar vladi pa nikakor ne pristoja.

Kako se je v tem grešilo, kaže ta le slučaj: Knez Bismark je leta 1888 prepovedal nemški državni banki dajati predplačila (Vorschüsse) na ruske državne papirje.

Francoski kapital je pa te državne papirje ceno pokupil in vsled teh finančnih

operacij se je izcimila francoska-ruska zveza, katere gotovo Bismark ni želel.

Trdi se tudi, da bi morala vlada dati direktivo v kak namen naj tuja država porablja prejeto posojilo; da se ga ne porabi v take svrhe, ki bi morda škodovala domači državi.

Gotovo je, da bi na ta način zamogla vlada prepovedati trgovino z raznovrstnimi stvarinami in izdelki. Ali naj bi Francoska prepovedala danes izvoz orehovega lesa, ki ga kupuje Nemčija za svoje puškene kopita?

Danes kupuje nemška industrija železne rude v nekaterih francoskih departementih, Nemčija pa uvažuje tja koks. To železo zna služiti Nemcem v napravo jekla — za topove.

Ali naj francoska vlada zabrani uvoz koka in izvoz železa?

Vlada, ki hoče regulirati uporabo nacionalnega denarja v tujemstvu dokazuje, kako je naša moderna kultura še vedno pod uplivom zastarele minulosti.

Zistemu varstvene carine ni dovolj, da vzdržuje — visokih carinskih postavkov, on sega tudi po živilih in je podražuje in otežuje.

Tako je od leta 1892 sem nemožno dobivati iz Ogrske koštrunovo meso v zamrznem stanju.

Agrarci zahtevajo „iz zdravstvenih ozirov“ da se ob enem pošiljajo tudi čeva, kar se ne ni možno, tako je tečno meso ogrskih ovnov popolnoma izostalo. — Enako je izdala francoska vlada 27. avg. l. l. odredbo po kateri bi razni inozemski izdelki, tako na pr. trakovi, popolnoma izostali. — No, k sreči je liga pristašev svobodne trgovine, ki jej je Guyot predsednik, stavila tak odpor, da se je omenjeni dekret odložil do 31. decembra 1912.

Iz tega izprevidi čitatelj, da posebno v teh letih imajo zveze držav velik vpliv na denarna posojila. Se imamo v spominu, kako so Francozi potegnili to poletje ves denar iz Nemčije, da jo prisilijo udati se volji Francije in Anglije zaradi Maroka.

Tatarin.

DAROVI

— Za veliki Ciril Metodov ples so darovali sledeči gg.:

Za dve darovani in zopet prodani vsotnici od „Lega Nationale“ K 2, J. Kavs, c. kr. nadpoštar Kormin 1, J. Gaberjevič, adjunkt Kormin 1, J. Garvas, učitelj Kormin 1, J. Devetak, dav. asist. Kormin 1, dr. Josip Abram Trst 20, Slav. „Delavsko podporno društvo Trst“ 20, Svetko Martelanc Trst 10, dr. Ivan Merhar Trst 4, Angelj Martelanc Sv. Ivan 4, Ivan Mahnič Bazovica 2, dr. M. Giovovich Reka 10, Vilko Smokvina Trst 10, Fran Supilo Reka 4, Anton Godnig Trst 10, dr. Florio Gregorič Opčine 6, Justin Arhar Trst 5, Verdelski Sokol Verdela 10, iv. Biancani Trst 4, Franc Hofer Trst 4, dr. Niko Marinović Trst 4, Karl Gruntar Bazovica 4, Andrej Munih Trst 2, Angela Set-

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalni v Trstu.

ulica Barriera vecchia šte. 38 in ulica dei Rettori št. 1.

Naznanja se slav. občinstvu, da ima vedno v svojih prodajalnah veliko izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka, za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovonom rojakom v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov. — Blago trpežno. Cene zmerno.

Sprejemajo se tudi popravila

Pridobitev na teži

se da kmalu konstatirati pri uporabi SCOTTove emulzije, učinek, ki si ga vsakdo želi prav posebno v času zdravljenja, pri shujšanju ali po

hudih boleznih.

Odrasli vsake starosti učinijo prav, ako si v takih časih krepijo telo z uporabo lahke prebavne, okusne

Scottove emulzije,

ki zopet zviša in osveži odporno moč. Pri nakupu naj se izrecno zahteva Scottova emulzija znamka „SCOTT“, ki je 35 let upeljana, jamči za uspeh in učinek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. — Dobiva se v vseh lekarnah.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò šte. 9 (nad Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in 5 1/2 do 6 1/2 pop

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7. I.

1925

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. **Kruh in slaščice se izdeluje igleničkim električkim strojem.**

Zaloga pohištva

— G. KERBLER —

Trst, ulica Molino a vento šte. 7.

Trpežnost, eleganca in skrajno nizke cene!

Izbor zakonskih sob. — SPECIJALITETA:

Zaloga slovitega solkanskega pohištva.

Železno in kuhinjsko pohištvo.

Menjuje novo pohištvo za staro.

Vabilo na subskripcijo

na 1500 prioritetnih delnic po Kron 200.—, — nom. Kron 300.000.—

„Adria“, delniške pivovarne.

Jadranska banka v Trstu in gospoda P. in G. Liebman, kot koncesionari spreminijo že od leta 1820 obstoječo tržaško eksportno pivovarno in tvornico slada R. Liebman v Senožecah v delniško družbo s polno vplačanim delniškim kapitalom

K 1.000.000.—

kateri se razdeli v 2500 p lno vplačanih prvotnih in 2500 polno vplačanih prioritetnih delnic à K 200.— nom. Dosedanja lastnika omenjene pivovarne prevzemata vse prvotne delnice (K 500.000.— nom.).

Od prioritetnih delnic se je podpisalo privatnim potom že K 200.000 nom. a ostalih K 300.000 nom. se bo javno subskribiralo.

Glasom pravil nove družbe odpade od izkazanega čistega dobička najprvo

5 olo dividenda na prioritetne delnice

medtem ko se morebitni prebitok razdeli na do 5% dividendo prvotnih delnic in morebitno superdividendo na oboje delnice. — Subskripcijski kurz znaša

K 210.— za prioritetno delnico à K 200.— nom.

Ker participirajo delnice na vspehu družbe že od 1. oktobra 1911, je plačati 5% tekoče obresti od nominaln. zneska od 1. oktobra 1911 do vplačanja subskribiranega zneska. Vse aglo dobiček se po odbitku subskripcijskih stroškov doda rezervnemu zakladu nove družbe.

Subskripcijske prijave bodo sprejemali nižje navedeni zavodi od 19. do 29. februarja 1912.

Pri subskripciji je plačati za vsako podpisano delnico K 100.— v gotovini, med tem ko je ostanek plačljiv po dokončani repartitiji, katere izid se bo subskribentom naznanil, najpozneje do 31. marea 1912.

Subskripcijska mesta:

Trst: Jadranska banka, kakor tudi njene podružnice v Ljubljani in Opatiji.

Dubrovnik: Hrvatska vjerskijska banka in njene podružnice v Splitu, Šibeniku in Zadru (kot bodoče podružnice Jadranske banke). — Vsa eventualna pojasnila daje Jadranska banka v Trstu, kakor tudi pivovarna sama.

TRST, v februarju 1912.

Jadranska banka

P. Liebman

G. Liebman

kot koncesionari.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni toržki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

ričar Sv. Ivan 2, dr. Ernst Rekar Trst 4, Ljudevit Modic Trst 4.

Ivan Kenda Dolina 10, Kopač Josip Trst 4, Josip Šeme, nadpor. Trst 4, Španger Al. Trst 4, Josip Zwitter Trst 6, Vaso Vasiljevič Trst 20, Alojzij Žigon Trst 2, Milan Klemeš Trst 4, Vladimir Borštnik Trst 4, Marko Kunej, upr. „Ljub. Kred. banke Trst 10, Anton Pauletič Trst 2, Anton Valentič Trst 20, Ivan Korič Ika 4, Marko Stojč Šibenik 4, Ivan Štolfa Sežana 4.

Dr. Tripovich Trst K 30, Dr. Josip Wilfan, odvetnik Trst K 25, Jos. vitez Gorup J. Slavinski, Reka K 20, V. Pollich, Trst K 10, Celestin Sirk, trgovec Trst K 10, Ana Švigelj, Rojan K 2, Anton Forlat, učitelj Rupa K 4, V. Kinkela, Rukavac K 2, Ivanka Sancin, Škedenj K 2, Anton Požar Sv. Ivan K 2, Požar Milka, Sv. Križ K 2, Anton Tia, Trst K 4, Julka Virk, Sv. Križ K 2, Karel Širok Trst K 6, Zorn Anton Trst K 4, Jakov Pekišič Trst K 4, Ivan Vrščaj Trst K 2, Ljud. Brešan Trst K 2, Stefanuti Fran Trebič K 2, Ivan Mahne Trst K 2, Alojzij Perše Rožinj K 2, Vodopivec Ernest učitelj Bazovica K 2, dr. Ivo Eržen zobozdravnik Gorica K 6, Štolfa Josip Trst K 5, Božidar Stegu, Trst-Rojan K 4, Herman Rudež, nadučitelj Dekani K 2, Inocent Šanger Volosko K 5, obitelj Košir Trst K 2, Žiberna Anton Trst-Skorklja K 6, Fran Turšič Gorica K 5, dr. Fran Kos Gorica K 5.

— Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Rocolu se je nabralo v „Gospod. društvo“ v Rocolu o priliki slovesa od vrlega g. Rada Laha 10 K.

— Svetolovski podružnici sv. Cirila in Metoda je daroval „Vrd. Sokol“ 5 K, ker gospica sarolovka Milka Suban odklopi vsako cvetje v korist podružnici, g. Šušmelj Fran pa 1 K, ker ni mogel na ples. Skupaj 6 K.

Vesti iz Goriške.

Slov. Čitalnica v Gorici priredi na pustno soboto 17. t. m. glasbeno-zabaven večer s sodelovanjem goriških učiteljskihnikov v „Trgovskem domu“. Na vspeledu je: 1. Auber: Overtura k operi: „Maurer und Schlosser“. 2. St. Premrl: „Na dan“, moški zbor. 3. R. Dornheker: „Serenada“, za violinsolo s spremljevanjem orkestra. 4. Harambašić: „Mir“ moški zbor. 5. Prof. A. J. Sokoll: Adria-valček. — Po kratkem odmoru: Luis Kron: „Generalna vaja v vojašnici“ (Op. 243.) Opereta v 1. dejanju.

Po končanem programu bo svobodna zabava in ples. Ves dobiček je namenjen „Dijaški kuhinji“. Vstopnina je 1 K za osebo (dijaki pol).

Čudni dobrotniki delavcev. Iz Podmelca: V tovarni g. Križniča je bila svoječasno uvedena delavska kuhinja, v kateri so delavci dobivali dovolj tečne, zdrave in cenene hrane. Pred kratkim pa je prevzel to kuhinjo v najem mož, ki mu je edino marl dobrobit delavcev, kakor se je izjavil on sam. Sedaj je zjutranja kava popolnoma neužitna. Vbogi delavec pa delaj z praznim želodcem od 7. zjutraj do poludne. Poprej so dobivali opoludne mesa in prikuhe, sedaj pa dobivajo ječmena in krompirja. Delavec pa mora vendar plačati po K 1:20 dnevno za hrano.

Par socialnih demokratov, ki so v tovarni se pokoravajo več nego, dve tretjini delavstva. Ko pride dr. Tuma predavati, kako da njegova stranka skrbi za delavce, mu povemo v obraz, da so besede v ojetrem navskrižu z dejanji. Najemnik kuhinje namreč zaupnik socialne demokracije v Solkanu in pregledovalec računov organizacije v Podmelcu. V njihovem eminentnem interesu bi bilo torej svetovati delavcem,

naj ne sodijo ljudij le po lepih besedah — pak po — dejanjih.

Pozor čevljarji v Gorici! S posebno okrožnico, podpisano od samega g. župana, kroži magistratni sluga od čevljarja do čevljarja ter vabi na neko zborovanje za ustanovitve čevljarske zadruge.

Pozor torej čevljarji! Pazite, da bo zadruga odgovarjala našim razmeram in da bo imel tudi Slovenec korist od nje, ne pa, da bi samo plačevali! Zato naj se slovenski čevljarji le udeležijo tega zborovanja in naj ne dovole, da bi se sklepalo preko njih. Sicer pa bo le v korist čevljarjev, ako bodo organizirani tudi oni. Eden prizadetih.

Gibanje med našimi železničarji. Iz Gorice nam pišejo: Minolo nedeljo, dne 11. t. m. se je vršil tu javen shod, ki ga je sklicala goriška podružnica „Zveze jugoslovanskih železničarjev“. Namen shodu je bil, vsposodobiti tukajšnje tovariše, ki še danes spijo spanje pravičnega. Shod kakor tak je bil še precej dpbro obiskan od strani železničarjev iz obeh kolodvorov.

V veliko začudenje pa smo opazili, da so se pojavili na shodu tudi uslužbenci tukajšnjega tramvaja in razni furlanski neželničarji pod vodstvom dr. a Dermote, ki je usiljeval shodu za predsednika nekega Štolfa.

Na opazko sklicateljev shoda, da je shod sklicala ZJŽ, in da mora predsedovati predsednik podružnice, so zagnali velikanski hrup in krik, ko je pa dr. Dermota uvidel, da ne opravi ničesar, je odšel s svojim generalnim štabom. Mi, jugoslovanski železničarji na državnem kolodvoru pa smo ponosni na to zmago od 11. t. m. in ne odnehamo, dokler ne pridobimo na svojo stran tudi tovarišev na južnem kolodvoru, kjer hočemo postaviti: močno predstražo „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Naravnost kompromitujoče za jugoslovansko socialno demokracijo pa je, da so dr. Dermota in tov. v družbi tramvajskih uslužbencev, ki so organizirani v mazinjanski delavski organizaciji, in v družbi furlanskih tovarniških delavcev, prišli razbijati strokovni shod, ki nima sploh nikake zveze s politiko.

Iz Zgonika. Oddelek trž. kol. društva „Balkan“ v Zgoniku priredi na pustno nedeljo društveni ples v dvorani gostilne Milič na Bričičkih. Začetek ob 3. uri. Svirali bo orkester. Velike udeležbe se nadejajo „Balkanci“.

Vesti iz Istre.

Brijunski Slovenci so nabrali dne 10. t. m. za slov. zasebno šolo v Kopru 13 K 20 stot. kateri znesek je bil odposlan podružnici sv. Cirila in Metoda v Kopru.

Druge slovenske dežele

Koroška. Dne 31. januarja t. l. se je vršil v hotelu Trabesinger občni zbor Narodne Čitalnice v Celovcu. Izvoljeni odbor se je sledeče konstituiral:

Dr. Kotnik predsednik, Ladko Bavdek podpredsednik, Josip Stuhec, tajnik, Ivan Jerman, blagajnik, Ivan pl. Kappus gospodar, dr. Rožič in dr. Stanjko, odpornika, Stefančič Jakob in Štefan Podboj namestnika.

Narodna Čitalnica v Celovcu je začela prav živahno delovati. Med drugim je priredila ples, ki se je vršil dne 7. februvarja. Dasiiravno je bil ta dan sredo, vendar se je zbral na tej prireditvi cvet koroških Slovencev, ki se je pri zvokih vojaške godbe c. in kr. 17. pešpolka vrtel in zabaval do ranega jutra.

Pri drugih prireditvah bi prosili, da bi se spomnili na nas bratje in sestre tudi onkraj Karavank ter prihitei na prireditve „Narodne Čitalnice“ v Celovec.

Edino tako bi bilo mogoče, da bi se začel zbužati tužni Korotan, ako bi se tudi onkraj Karavank začelo zanimanje za Koroško.

Kličemo vam torej vsem, ki ste prihitei na našo veselico, in vsem, ki imate dobro voljo delati za zbujo in prospeh koroškega naroda: na svidenje!

Povsod električna luč

Neobhodno potrebna za spalne in bolniške sobe, klosete, temne hodnike itd. Pri dnevni, več minutni uporabi več mesecev trpežna. — Baterija se lahko menja.

Cena 12 kron, nadomestna baterija kron 2:50. LASTNI FABRIKAT!

F. S. Dalsasso - Trst

ulica Cassa di Risparmio št. 6.

Pošiljatve proti naprej poslanemu denarju, po povzetju 60 vin. več.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskano besedo se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in ner. oddelka.

Novo delavsko kons. društvo

„Trst“ pri Sv. Jakobu, ul. Sv. Marka št. 19. Podpisani si šteje v prijetno dolžnost, obvestiti sl. občinstvo mesta in okolice, posebno pa Šentjakobčane, da bode prihodnjo soboto 17. t. m. odprlo svojo novo gostilno v hiši g. F. Fabjana, ul. S. Marco št. 19, kjer bode točilo istrsko črno vino prve vrste, vipavsko belo in Puntigamsko ekportno pivo prve vrste, vse po najnižjih cenah; kuhinja bo vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Voditelj: Viktor Kosič. — Za mnogobrojno udeležbo vabi že sedaj Odbor. NB. V soboto in nedeljo od 5. do 2. popoldne bo sviral Pr. a trž. narodna godba NDO. vsakovrstne koncertne komade pod vodstvom g. F. Majceca. 346

Delavsko društvo išče krčmarja za restavracijo pri Starcu, Prosek. Kavcija K 500. 349

Obleke za maske vsake vrste se dajajo v najem. Via delle Mura št. 5, pri tleh. 350

Šivalni stroj v dobrem stanju je na prodaj. Cena 30 krou. 351

Proda se celo pohištvo radi odpotovanja. — Ulica Industria št. 8, I. vrata 5. 1345

Išče se dekla za gostilno. Ulica Scuole nuove št. 22, pri Sv. Jakobu. 278

Viribus unitis! 25 letni trgovec želi pristopiti k slovenskemu podjetju s kapitalom 10.000 K, kjer bi sodeloval osebno. Na rizičnatna podjetja se ne ozira. — Ponudbe je poslati pod šifro „Družabnik“ pošto ležeče, Sežana.

Maske, ki hočejo biti moderno oblečene, vdo-bijo vsakovrstne obleke iz svile in baržuna v najem v ulici del Toro št. 4, I. n. 338

Hinko Kosič, voditelj gostilne N. D. O. v ulici Carradori 18 vabi slav. občinstvo in posebno člane gostilne, da se vdeležijo sedmega ocvirkovega plesa v četrtek dne 15. t. m. Svirali bode dobro znani šramel kvartet jugoslovanskih železničarjev. 333

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekalšče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje prsna mera. V zalgi ima raznovrstno blago ter pošilja uzorce na ogled. Cene zmerne. 13

Slovenici! Ali še zdaj ne veste, da je edini Vaš fotograf ANTON JERKIČ? Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7.

Prilika. Radi preložene poroke se prodaja pohištvo za zakonsko sobo iz brestovine, novo, elegantno, solidno, po zelo ugodni ceni. — G. Kerbler, Molino a Vento 7. 336

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

OBRTNIJSKO DRUŠTVO v Barkovljah

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši

v četrtek, dne 23. februvarja 1912. ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Slučajnosti.
5. Volitev načelnstva in pregledovalcev računov.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mladega

KORRESPONDENTA

ki zna slovensko in nemško, eventuelno tudi hrvatsko z bančno prakso sprejme du-najska banka.

Ponudbe s šifro „P. V. št. 3115“ na inseratni oddelek Edinosti.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Excelsior-Palace-Hôtel, Trst

Veliki elitni MASKARADNI PLES

v pondeljek dne 19. febr.

TRIJE ORKESTRI.

VSTOPNINA K 10.—.

Vstopnice se prodajajo vsaki dan pri blagajni hotela.

Pozor!

Sloveče detektivske povesti

SCHERLOCK HOLMESOVE

izhajajo

Dobivajo se v založni knjigarni Ig. pl. Kleinmajer & Fed. Bamberg v Ljubljani kakor tudi v vseh drugih knjigarnah.

Pozor!

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna kuhinja in budjevojsko pivo (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza : Caserma)